

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной
декабрийн 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1995

АВГУСТ

11

Зулайһүүлхаргшанхонин
Һарын 16
ПЯТНИЦА
гарагай 6
№149 (19243)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

Буряад Республикын Президентын Зарлиг

УЛААН-ҮДЭДЭ ХИЛЭЭМЭНЭЙ СЭНГҮҮДЫЕ ҮНДЭ НЭ

БАРИМТАГҮЙГӨӨР ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭН ТУХАЙ

1995 оной июль һарада хилээмэнэй сэн гэнтэ дэшээлүүдэнэй шалтагаан гэхэдэ, "Бурятхлебпродукт" гэжэ акционернэ бүлгэмэй абажа абһан талханай үндэһэ баримтагуй гэжэ сэн болон элдэб нэмэлтэнүүдтэ тоогодон хэмжээнүүдые үлүүсэ дээшлүүлһэн гаргашануудые бэшлэгэ болон. Энэһинээ мжалан, нэгэ килограмм талханай сэн 312 эригоор дээшлэжэ, бүүхэ хилээмэн 250-һаа үүхэриг хүрэтэр үнэтэй болоо.

Ингэжэ тогтооноб:

1. Республикын дэбисхэр дээрэ худалдагдажа байһан талханай үнэ сэнгүүдые үндэһэ баримтагуйгөөр дээшлүүлһэнэйнь түлөө мөхөөр директор А.Г.Нартуевай эзэлжэ

байһан тушаалдаа тааралдаһан тухай асуудал хаража үзэхыень "Бурятхлебпродукт" гэжэ акционернэ бүлгэмэй директорнүүдэй советтэ дурадхаха.

2. Буряад Республикын Экономикын министрествын дэргэдэхи комитет /В.И.Карпуков/ хуулитай зохиладуулан, "Бурятхлебпродукт" гэжэ акционернэ бүлгэмдэ экономика санцигнуудые хэрэглэхэ.

3. Буряад Республикын Президентын хиналтын управленидэ /Н.М.Белоколодов/ тус Зарлиг бэсүүлхын хойноһоо хинахые даалгаха.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото.
1995 оной августын 7.

"Буряад үнэн-96"

ЗАХИЛ ЭХИЛХЭНЬ!

Хүндэтэ уншагшад!

1996 оной түрүүшын хахад жэлдэ захил хэлгын сэнгүүд тухай асуудалаар зүблөөн Буряад Республикын почтын хэлхээ холбооной управленидэ һаяхан үнгэргэгдэһэн элшэ хүсэһэй, тоһо-түлишын сэнгэй дээшлэлһинээ уламжалан, почтын хэлхээ холбооной талаар хангалын түлөө түлбэри дээшлээ. Тиин манай газетые уншагшадта хүргэһэнэй түлөө хэлхээ холбоонийхид иимэ сэн тогтообо: хотодо - 34.320 түхэриг, хүдоодэ - 35.640 түхэриг.

1996 оной түрүүшын хахадта газетыннай нэгэ дугаарай сэн 150 түхэригтэ болон. Тиймэһээ 6 һарын сэн почтын хангалын түлөө түлбэритэй хамта ингээд бүридэнэ:

	Газетын сэн	Почтын гаргаша	Хамтадаа
Улаан-Үдэдэ	18900 түх.	34320 түх.	53220 түх.
Хүдоодэ	18900 түх.	35640 түх.	54540 түх.

Уншагшадтайһаа талые хаража, республика Почтын хэлхээ холбооной управленигэй зүбшэн хэлсэһэнэй үндэһоор хоёр талын шийдхэбэри абтаба. Газетэ, журналнуудта захил хэлгые байгша оной **августын 15-һаа эхилхэ.**

Тийхэдэ хэлхээ холбооной хангалын, газетын сэнгэй талаар иимэ хүнгэлэлтэнүүд хараалагдаба:

- **августын 15-һаа сентябрийн 1 болотор захил хэгшэдтэ - 30 процент,**
- **сентябрийн 1-һээ октябрийн 1 болотор - 20 процент,**
- **октябрийн 1-һээ ноябрийн 1 болотор - 10 процент.**

Гадна редакциин үүсхэлээр бүхы пенсионернүүдтэ, инвалидуудта, олон үхибүүдтэй гэр бүлэнүүдтэ (3-һаа олон хүүгэдтэй), хүдоогэй булта уншагшадта захил хэлгын бүхы болзор соо газетынгээ сэнгэй хахадыень түлэхөөр хүнгэлэлтэтэй захил соносхонобди.

Онсолон хэлэбэл, августын 15-һаа сентябрийн 1 болотор ерэхэ жэлэй түрүүшын хахад жэлдэ захил хэгшэд хотодо 37200 түхэриг, хүдоодэ 34440 түхэриг, хотодо ажаһуудаг пенсионернүүд, инвалидууд, олон үхибүүдтэй гэр бүлынхид 33480 түхэриг түлэхэ болон.

Захил хэлгэдэ хүнгэлэлтэтэй хаһада түрэл хэлэн дээрээ гаража байдаг һонинноо уншагшаднай бэшүүлхэ бээ гэжэ найданабди.

Хүнгэлэлтэтэй захил хэхээ шамдагты, нүхэд!

ГАЗЕТЫН РЕДКОЛЛЕГИ.

Адууһа малда - элбэг тэжээл

ҮБНЭН, СИЛОС, СЕНАЖ—ЗЭРГЭ

Хээрн сабшалангай, арылан дээрхинье ургасын арын байхада тэжээл элдэхгшэд урматай, шатайшые хүдэлөө ааб даа. Мүнөө манай ажахын шийн, Боргойн, Закалтусай шшалан, таряалан дээрһээ ала элбэг үбһэн, ногоон намаа тажа байна. Энэ үедэ шелениүүднай үбһэ сабшаха, аяхатаһа хамга, силос түлэг тажа эхилээ. Ингээд ойрын 1-хонгоһоо ороһото-сенаж тажа захалхань.

Эрдөөл тээсгэнэй айхабгар алуун үдэрнүүдтэ тэжээл элдэхгшэд шанга наран доро ра хүлһээ гампангүй аруулжа ябаад лэ үлөөһоо шэ болотор хүдэлөө. Харин шайл зааха һэриуи боложо, эшэдтэ, силос даралтада та зэргэ ами үтэбэ.

Нүгөө талаараа нарадай алуун үдэрнүүдтэ хээрэ элдэ байһан зондо хэды элдэ байгааһые һаа, яһала ехэ элдэ абаха, горитой силосые араха арга олгоо. Мүнөө ахыда бүхыдоо 1760 гектар шшалангай ногоон сабшагдаа, эрэнэй 1600 шахуу гектарайнь бһэн хуряагдаа. Нүүдэй дээгээротделенинүүдтэ хамта эрээ 20,2 мянган центнер адуу тэжээл ноосолгдоо.

Энээн дээрһээ харахада, нарадай халуун үдэрнүүдэй байһан дээрһээ сабшалга хуряалга хоёртой хоорондо забһар гаргадаагүй, боһони болзорто ехэ үбһэн һурилэгдоо гэһнэ. Эндэ Елагийн отделеи /эрхилэгшэнь В.И.Залуцкий/, Боргойн отделеи /эрхилэгшэнь И.А.Стайсунюв/ ехэ үбһэ абажа шадаба.

Тийхэдэ ажахын онһоһоруулагдамал томо отряд һүүдэй хэдэн үдэр соо 341 гектар газарай ургас сабшажа, тэрэнэи ногоон намаагаар 2540 тонно силос дараад байна.

Энэ жэлдэ бүхыдэнь бмянган тонно тиймэ тэжээл бэлэдхэхэ хараатайбди. Силос даралга дээрэ дүршэлтэй механизаторнууд Александр Вершинин, Александр Кузьмин, Александр Ладенков, Николай Махачкеев болон бусад наатан намшангүй хүдэлнэ.

Ингээд һаяар энэ отряд зарим техникээ сенаж даралгада табиха юм. Тийхэдэнь ажалай эршэ бүришые шангадаха байна. Теэд хайшанг гэхэбли, намаргаа ингэжэ хэдэн хүдэлмэри хабсардаг, ургаса хуряалгын ёһотой халуун хаһа ородог шуу.

А.БЕРЕЗКИН,

Кабанскын аймагай Байгалай ОПХ-гай мелиоратор.

ХАРИЛСААГАА БЭХИЖҮҮЛХЭ

Буряад Республикын, Арын болон Усть-Ордын Бурядай автономито округуудай хоорондох социальн-экономическа харилсаан тухай хэлсээнүүдые баталалга Россин Федерациин субъектнүүдэй хоорондох холбоо барисаае бэхижүүлхэ зорилготой байна.

Ами бүхы талын ади тэгшэ эрхын, аша туһын гол ёһонуудта үндэһэлэн, соёлой, искусствын, элүүрые хамгаалгын, эрдэм һуралсаалай асуудалнуудаар харилсаагаа үргэдхэхэ, экономика хэмжээ гүнзэгүрүүлхэ зорилготой документ баталан абаха гэшэ шухала удха шанартай гэжэ манай республикын Правительство тоолобо. Шэтын болон Эрхүүтэй областнуудай бүридэлдэ ородог хоёр автономито округой захиргаануудтай манай республикын хүтэлбэриэлэгшэдэй баталһан хэлсээнүүд энэ талаар шэглүүлэгдэнэ.

ХУУШАН ХИЛЭЭРЭЭ

Прибайкалийн аймагай газар дээрхи гүрэнэй заказник хуушанайнгаа хилээр үлоогдоо. Ушар иимэһээ тэрэ Правительствон зохио шийдхэбэриггүйгөөр усадхагдаха ёһогүй. Буряад Республикын Правительствон тогтоолоор онсо нариһаар хамгаалагдааг заказниктай болзор һуһаагдаа, тэрэнэй статус хубилагдаа.

Эндэ дэлхэй дээрэ хоморой пухагаамитадай болон ургамалай аймагуудые аршалан хамгаалха зорилготойгөөр иимэ хэмжээ ябуулага хараалагдаһан байна. Гэбэшые 70 мянга гаран гектар талмайтай Прибайкалийн заказник Буряад Республикын агнуурийн цооснуудые хамгаалха ба гамтайгаар хэрэглэхэ захиргаанай мэдлэдэ урдынхяараа үлоогдэбэ.

ГАЗАР ХҮДЭЛБЭ

Газарай хоёр удаа хүсэтэйхэнөөр хүдэлхэдэ, республикын хүн зон гэр байраһаа гаража, гурбадахяа хүдэлхыень хүдээн татаһан байна. Уржадэр үглөөнэй 11 час 11 минутада газар хүдэлжэ, хүн зониие сошоогоо.

Эрхүүгэй сейсмическэ

станциин хүдэлмэриэлһиндэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Кабанскын районой Корсаково тосхон шадар Сэлэнгэ мурэнэй эрьһээ газар 3-4 балл хүсэтэйгөөр хүдэлһэн байха юм. Газарай хүдэлхэдэ, гэр байра һандараагүй, аюул болоогүй.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ.

2-дохн нюурта. Дэлгүүр: бүлын байдал. Г.Даниева: "Мүнгээ яжа хүргөөнэбибди?". Дэлгүүрэй үнэ сэнгүүд. Хөһийн хэн гэһнэбэ?" "Анатолый Куликов".

3-дахн нюурта. Байгааһа ямараар ашагланабибди? А.Кривченко, Р.Булуева: "Шыжэлхэд үзэхэдэ..." Г.Туртуева: "Зуһаланда зутаагүйхэн даа..."

4-дахн нюурта. Цырен-Анчик Аутар-Иимаев: "Наранай орохо зүг гэһнэ" - үргэжээдэ.

Энэ бүлэгэй түгэсхэлынь зургаадахн нюурта.

5-дахн нюурта. Д. Эрдынеева: "Зүрхэнһоо зүрхэндэ аяншалжа..."

6-дахн нюурта. Зуһаландаа газарай эдэе ургуулагшадта. А.Мунгалова: "Нэмэлтэ тэжээл тухай".

7-8-дахн нюурнуудта. Б у р я а д а й радиогой, телевидениин програманууд, Спорт.

Дэлгүүр: айл бүлын байдал

МҮНГЭЭ ЯАЖА ХҮРГӨӨНЭБИЙДИ?

Нэгэ айл бүлэ ажамидархын тула харын туршада хэды мунгэ гаргашалнаб? Энэ асуудалаар хонирхожо, хэдэн хүндэ хандаһан байнабди.

Ирина Д., барилгын үйлэдбэринэ эд хэрэгсэлнүүдээр хангадаг предпрятини ахамад бухгалтер:

—Эндээ хорёод жэлдэ ажаллааб. Анхан саһаа хойшо предпрятини захиргаан, профком хүдэлмэришэдтөө хүнгэлэлтэтэй сэнгээр эд бараа, эдээ хоолой зүйлнүүдые эндэ тэндэһээ асаржа, худалладаг гуримтай һэн.

Мүноошье энэ гуримаа алдаагүйбди. Гэбэшье энэ хэрэгтэ үүсхэлшэнь профком бэшэ, харин бухгалтери болонхой. Элдэб фирмэ, баазануудта хямаа сэнгээр олтово худалдаа наймаан эхидхэгдэнэ гэжэ газетэнүүдтэ соносхол уншаад, салин хүлхэнэй тоосоогоор бухгалтеринээ мунгэ абажа, хэрэгтэй эдээ хамтадаа худалдан абанабди. Жэһээлбэл, үндэгэ, тахяагай мяха, тоһо гэхэ мэтые. Баанхатай һү бүхэли хайрсагаар абадагбди. Түбэй дэлгүүртэ нэгэ баанха һү 4300 түхэригтэ һаань, онтоор худалдан абахада, оройдоо 3400 түхэригтэй юм. Хайрсаг соо 45 баанха тоолоо һаа, аяар 40 гаран мянган түхэриг алмагдаха болоно бшуу.

Тиихэдэ мяха хямаа эдээр абанабди. Машинаар нэгэ-хоёр хүниие хүдоогэй ямар нэгэн ажахы руу эльгээхэдэмнай, 1 килограммынь 10 мянган

түхэригоор ямаршьегүй һайн мяха абаад ердэг. Энээнэй ашаар нилээн мунгоо алмаабди.

Наһанайм нүхэр үнихэнэй үгы, гэнтын усалһаа боложо, наһанһаа нүгшэһэн юм. Хоёр басагад таяа үлоо һэм. Юумэнэй хямаа сагта гэр бараандаа мебель бүхыдэнь абажа үрдэб.

Мүноо минни һарадаа абадаг 600-700 мянган түхэригнэ эдихэ хоолдоол хүрэдэг лэ даа. Недели соо гурбан хүндэ 100 мянган түхэриг хүрэхэ гээд тоолоод, гамнад гээд байгаагүй, элдэбэсын жэжэ бужа юумэ абаагүй һаа, һүүлдэнь хүнүүдһээ урьһаар эрихэ болохонш. Урьһаар мунгэ үгэхэ хүниие олохонь бэрхэтэйхэн болоо.

Өөртөөл найдаха, хагуухан саг ха юм. Нүхэрэйнгөө гэнтын усалһаа нүгшэһэн ушарһаа хоёр басагадтаа 300 мянган түхэриг пенси абадагбди.

Эдээ хоолой үнэтэй зүйл абаха аргагүйбди. Жэһээлбэл, колбаса анхандаа бага-сага абадаг һаа, мүнөө болонхойбди. Үргэлжэдөө орбодотой, нэгэ бүхэли колбаса абахада, 50 мянган түхэриг хэрэгтэй. Тиихын орондо 3 килограмм гахайн мяха абаад, хартаабхатай шаража, шанажа байгаад, буйлуулжа эдихэдэ, һураггүй дээрэ. Яблока, бусад алим жэмэс хаа-яа абанабди.

Газарай участок абахада минни, аха, дүүнэрини зуһалангай бишыхан гэр бодхоожо үгөө.

Мүноо огородтоо үгэрсэ, помидортойнь хуу таринабди.

Энэ жэл үхэр шодэ, малина бага-сага абтаха. Ногоон дэлгүүртэ 8 литрэй хүнэгоор вишни 18 мянган түхэригоор худалдажа байхадань абаад, компот юу хээ шанаад хадагалааб. Дүүмни хүдооһоо ерэхэдэ, гурбан литрэй баанхаар гүлзооргэнэ асараа. Ажалайхиднай, машина абажа, жэл бүри аирһа түүхэсэ гарадагбди. һаял нүхэр басагамни хонходожо, ажалайнгаа зоноор автобусоор жэмэс хямааар худалдажа абахаа Байкальск ошохомнай гээб. Бинь ошолсожо, нэгэ томо хүнэг клубника 50 мянган түхэригоор /Улаан-Үдэдэ 100 мянга гаран түхэригтэ/ абалсажа ерээб.

Ингэн-тиигэн зунай хэшэг ноосэ суглуулхада жал байнаб. Үгэрсэ, помидороод дабһалхабди. Ингэжэ бардам байдалтай бэншэньсэ һаа, хоһон гүяа алыгадаад һууха бэншэ, юу хээ саана наанаһаа гаргажа, хүүгэдээ хооллуулжал гарахаб. Энээнэй ашаар дурсагдаһаа 600-700 мянган түхэригһөө алмагдаһан мунгоор гэр тойронгоо хэрэгтэй юу хээ абахаб. Оро дэбисхэрэй зүйл—простыни, подуушын хушалта гэхэ мэтэ хуушараа, һүүлэй хоёр жэл соо шэные абаха арга олдоогүй.

Иимэрхүүгээр лэ мунгээ /салин хүлһиемнай саг соонь үгэдэг/ хүргөөжэ ажаһууналди даа.

Барвара И., "Буряткоммунэнерго"

предпрятини штукатур-шэрдэгшэ, 8 хүүгэдэй эхэ:

—Салин хүлһиемни барагтайл гэжэ тэсэжэ гараһабди. һарадаа 800 мянгые абанаб. Үбгэмни үнинэй амьарланхай, ямаршье туһагүй. Хүүгэдэй мунгэ 200 мянгые абанаб.

Мунгээ абан сасуу мяха, тоһо, жир гэхэ мэтэсэ нилээн хүрэхөөр абадагбди. Бэншэ мунгээ хилээмэндэ, һүндэ үдоонэб. Гурил, саахар мэшээгээр абтаатай байдаг.

Предпрятини дамнай һара бүрийн салинһаа гадуур квартальна гээд түлэгдэдэг. Хоёрдохи кварталайхи 1 миллион 200 мянган түхэригтэ хүрөө һэн. Хоёр басагадни хадамда гаража амьарлаа. Бэһаниинь хойно хойноһоо багануудшье һаа, хуул хоорондоо бэе бээ харалсаад, харууһалалсаад, ямаршьегүй томоһууд боложол байна. Би заримануул шэнги энэ-тэрэ юумэн дутана-барина гэжэ гэмшэжэ, гэмэржэ байдаггүйб, хүртгээр ороод болоод байдаг юм.

Эржена Д., архивай хүдэлмэрилэгшэ:

—Үбгэмни заводһоо мунгэ асархаяа болиһоор үнэтэй. Хэдэн һараар салин абадаггүй. Минни сорым салин—190 мянган түхэриг. Эжымни пенситэй. Энээнһээ бодоод үзэхэдэ, ямарханаар байһамнай эли ааб даа.

Тээд юуншье гээ һаам, хэн намда туһалхаяа байнаб?

Г.ДАШЕЕВА бэшэжэ абаба.

РОССИДА 9,6 МИЛЛИОН ХҮН АЖАЛГҮЙДЭНЭ

Энэмнай эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, оронойнгоо эконоимкые хүтжөөхэ хүнүүдэй 13 процент болоно. Тиихэдээ шадал дундаа ябаһан нилээд олон зон ажалгүйдэнэ гээһнэ.

Россин хүн зоние ажалаар хангалгын федеральна хэблэлэй албанай хүтэлбэрилэгшэ Ирина Мильхинагай мэдээсэлһэнэй ёһоор, 1995 оной түрүүшын хахадта үйлэдбэридэ хүдэлдэг хүнүүдэй тоо улам доошолно, ажалһаа һамшалга, буһалгаа хэлгэ олошорно.

Мүноо 5,7 миллион хүн ажал бэдэрнэ гэжэ хүн зоние ажалаар хангалгын албанай мэргэжэлгэд тооложо гаргаа.

Хүнгэн, химическэ ба нефтехимическэ промышленностини, машина бүтээлгын, транспортын, хэлхээ холбооной предпрятиниүүд, эрдэмэй эмхинүүд дүүрэн бэшэ хүдэлмэрини үдэр ажаллаха арга бэдэржэ, ажаллаһаа үсоон болгохогүйе оролдоно.

ИТАР-ТАСС

Дэлгүүрэй үнэ сэнгүүд

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ЗҮЙЛНҮҮД ЭЛБЭГ

Горкоопторгын зүгһөө наймаалагдаһан:		хүнэг хартаабха	15000
үхэрэй килограмм мяхан	12000	килограмм помидор	5500 - 10000
гахайн "	15000	"- үгэрсэ	3000 - 5000
үмсэһөө ороһон:		"- һонгино	2000
үхэрэй килограмм мяхан	10000 - 16000	"- чеснок	3000 - 7000
гахайн "	11000 - 16000	багса морхооб	1500
гахайн дабһалагдаһан саала	25000	"- мангир	1000
гахайн дабһалагдаагүй саала	13000 - 15000	Жэмэсчээ:	
Америкэһээ асарагдаһан тахяагай мяхан	14000 - 15000	килограмм яблока	7000 - 11000
Улаан-Үдын шубуунай фабрикийн		"- персик	10000
тахяагай 1-дэхи категориин 10 үндэгэн	5500	"- апельсин	9500 - 10000
2-дохи категориин 10 үндэгэн	4800	"- виноград	12000 - 14000
Колбасагай зүйлнүүд:		"- банан	8000
Улаан-Үдын мяханай комбинадай үйлэдбэриһэн:		хүнэг (7 литрэй) вишни)	18000
"саянская" сортын	20240	хүнэг нэрһэн	45000 - 55000
гахайн мяхаар хэгдэһэн	20020	"- малина	50000 - 60000
"пикантная" сортын	18200	"- зэдэгэнэ	50000 - 60000
"обеденная" сортын	17050	Һүнэй зүйлнүүд:	
"одесская" сортын	25080	хахад литрэй шэлтэй тараг	1700
татаһан рулет мяхан	34000	100 грамммай саахарлагдаһан эзэгэй	1100
карбонат	38000	250 грамммай зоохэй	2800
буженинэ	36000	үмсэһөө ороһон литр һүн	3000
Үмсэһөө ороһон:			
"кубанская" сортын	24000		
Огородой эдэһи:			

Редакцияни социальна-экономическа таһаг.

Хэниинь гээшэб?

АНАТОЛИЙ КУЛИКОВ

Россин Президи Зарлигаар генерал-полковник Анатолий Сергеевич Россин Федерациин хэрэгүүдэй министр томилогдобо.

- Анатолий Сергеевич, хэзээ энэ тушаал гээд дурагдахаб?

- Һая болотор энэ дуулаагүй ябааб. Тийм шийдхэбэри намайе гайхуулаа.

- Өөр тухайгаа үгыт.

- Би дүшэн наймаан Ставрополин хизаарт һэм. 1963 ондо дунда дүүргэдэ, Орджоникидзе нэрэмжтэ дунда хэрэгүүдэй дээдэ урсун Фрунзийн нэрэмжтэ болон Генеральна академинүүдые дунда Тийгэжэ взводой командир дотоодын сэрэгтэ гвардио командир болотороо Экономическа докторби. Намгатай үхибүүтэйб.

- Тада хайшаа хүртөө гээшэб?

- Манай минис болон оромнай орбон ха юм...

Россин Правительство-министр Черномырдин полковник Куликов коллежини гэршүүдэ министрэ танил Экономикодо ябадалнуудай байһаниини, албан тазоной эдилгэ абал илангаа аюултай гэдэ онсолдо.

- Энэ талаар болохоёо байһан уридшалан сараха ёһоо Юубгэхэдэ, хойшо аймшагтай хүндэ Виктор Черномырдин мэдүүлээ.

- Манай министр эрид хубилалтануу шуухала. Россин министр милици хүдэлмэрилэгшэдэ ёһогүй. Тиймэһээ ар холбоо бэрхижүүдхые али оролдохобди, министр онсолдо.

Министерстэй коллежини танилсаһанай Куликов Чечня хэлсээнүүдтэ тахяагай хизаарта түрһэн хад Кавказай арадуудтай ойлголсожо шадал заншалнуудынь мэдэхэ юм гээд хэлсэбшэ.

Генерал-полковник һайнаар мэдэхэ зон Куликовы дайшаа генерал, дүй ауршан сэрэгшэн гэнэ чеченецүүдтэй, командирнуудтай ойлголсомоор хүн хуулинуудынариин гэжэ онсолдо.

("Щит и меч")

МЯХАН, НҮН ХЭР АБТАНАБ?

Мүнөө хүдоогэй хамтын ажахынуудай түмюур туйган байдаада ороод, олонхины эсэслэн халаха туйлдаа хүржэ байхада, зоной эдээ хоолой гол зүйлүүд - мяхан, нүн гэхэ мэтэ хэр абтана гэшэб? Али тэдэнэр мал ажалай продукци үйлэдбэрихээр болижо байна гэ гэжэ олохон хүн һонирхохол байха.

Энээндэ харюусахын тула Буряад Республикын Статистикын талаар гүрэнэй комитедэй согсолһон байгша оной түрүүшын хахад жэлэй дүнүүдһээ хэдээн тоонууды абжа харая. Жэлэй үнгэрһэн зургаан һарада хүдоогэй бүхы ажахынуудта хамтадаа 32,7 мянган тонно мяхан, 78,9 мянган тонно нүн үйлэдбэрилэгдөө. Энэнь урда жэлэй тус үеынхиһоо 18,25 процентээр бага болоно.

Илангаяа Хойто-Байгалай, Хурамхаанай, Түпхэнэй аймагуудта мяха үйлэдбэрилгэ аяр 61-64 процентээр доошоо ороо. Тийхэдэ Захаамшай, Түпхэнэй, Хэжэнгын, Баугтын аймагуудай хамтын, үмсыншы ажахынууд һу наалиа өхөөр доошолуулаа.

Мал ажалай гол продукциин багаар абтадаг болоходо, тэрэниие гүрэндэ худалдалын эрид доошолһонинь элитэ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулахда, гүрэндэ мяха худалдалга - 8,6 мянган тонноор (11 процентээр), һу - 15,2 мянган тонноор (38 процентээр) бага болоо. Тийгэжэ Улаан-Үдын мяханай, нүнэй комбинадууд, аймагуудай тоһоной зарим заводууд зогсоогдохо туйлдаа хүрэнхэй.

Иимэ байдалай гол шалтгаан юуб гэхэдэ, мүнөө хамтын, гүрэнэй ажахынуудта адууһа малай тоо толгой эрид хороогдожэ, тэдэнь гол түдэб таряанадай (фермерскэ), хубин ажахынуудта оронхой гэшэ абдаа. Тусхайлбал, бүхы эбэртэ бодо малай - 54 процентнь, үнөөдэй -59, гахайнуудай - 71 процентнь хубин ажахынуудта байна ха юм. Тийгэжэ гэдэнэрэй өхөнхү продукцига сүлөө дэлгүүртэ гаргажа худалдадаг болоһонинь ойлгосотой.

Нүгөө талаараа хамтын, үмсыншы ажахынуудта адууһа мал олоор гарзалжа, эдэдэ ушараар хороотодо орожо, баһал өхэ хохидол ушаруула. Гансахан үнгэрһэн зургаан һарада республика соо 15,2 мянган толгой үхэр, 11,4 мянган гахай, 82,2 мянган хонид, хурьгад, 2,4 мянган адуун гарзалһан байна.

Редакциин социально-экономическа таһар.

на Михайловна Стрельцова 1977 ондо радиотехника, орфо оныһон түхээрэлгэнүүдые нарын нигтаар заһабарилла. Татьяна Михайловна цехэй профкомон түрүүлэгшэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. М. Стрельцова. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Байгаалие яагаад ашагланабибди?

НУУРАЙ УНА ШЭНЖЭЛЭЭД ҮЗЭХЭДЭ...

бликыннуур соорэмүүд Галуута нуур гаараа, Уһанайнгаа гээр эгээ өхэ, мүн а эгээд эринэгэйгээр эдэгтэжэ хэдэжэ. Энэ эргэдэ ажахы эрхилэлгэ нүүрһэнэй өлөншө, энергетикэ гэтэй холбоотой. Зүгөөр ии хүжөөлгэ нуурай мүн эрбэ шадртань нүдөөнэ. Галуута-ГРЭС, "Гусиноозерская" шахта, верск хотэ эгээд өхөөр гэгшэд, мүн тийхэдэ арлагнада гэжэ зүб но.

агаар руу хаягдаһан хорото бодосуудай жэлэй хэмжээн 30.064 тоннодо хүрэнэ, тэрээн сооһоо 28.011 тоннонь гансал ГРЭС-тэ хабаатай. Оцдоогоор хэлэбэл, агаар бузарладаг бүхы бодосуудай 96 процентнь ГРЭС-һээ хаягдана.

агаар руу хаягдаһан хорото бодосуудай жэлэй хэмжээн 30.064 тоннодо хүрэнэ, тэрээн сооһоо 28.011 тоннонь гансал ГРЭС-тэ хабаатай. Оцдоогоор хэлэбэл, агаар бузарладаг бүхы бодосуудай 96 процентнь ГРЭС-һээ хаягдана.

1994 онуудта кын Экологин талаар комитет, Россин академин Сибириин болон энэ хэрэгтэ бусад албан зургаанууд уһанай химическэ ишэнжэлгэ хэһэн байха

агаар руу хаягдаһан хорото бодосуудай жэлэй хэмжээн 30.064 тоннодо хүрэнэ, тэрээн сооһоо 28.011 тоннонь гансал ГРЭС-тэ хабаатай. Оцдоогоор хэлэбэл, агаар бузарладаг бүхы бодосуудай 96 процентнь ГРЭС-һээ хаягдана.

агаар руу хаягдаһан хорото бодосуудай жэлэй хэмжээн 30.064 тоннодо хүрэнэ, тэрээн сооһоо 28.011 тоннонь гансал ГРЭС-тэ хабаатай. Оцдоогоор хэлэбэл, агаар бузарладаг бүхы бодосуудай 96 процентнь ГРЭС-һээ хаягдана.

“ЗУНАЛАНГУУДТА ЗУГААГҮЙХЭН ДАА...”

Улаан-Удын саад ургуулагшадай бүлгэм саад ургуулагшадай нүхэслүүдэй түрүүлэгшээрэй, бүхгалтернуудай хабаадалгатайгаар үйлдбэриин зүблөө үнгэрэбэ. Зүбэйхоор болоһон асуудалууд олон байгаа.

Эндэ харагдажа үзэгдэһэн эгээд гол асуудалууд тухай бүлгэмэй түрүүлэгшэ П. Н. Вторуший нигэжэ хөөрөбэ: - Байдалай улам доройтохо тума саад ургуулагшадай нүхэслүүд мүн лэ бэрхэдэжэ байнхай. Мүнөө манай бүлгэмдэ бүридхэдэ абтаһан 132 нүхэслэй тэн хахаднь ядарууханууд даа. Мүнгэн һангай дутамаг ушарһаа зайн галгүй, уһагүй зобогнод олон. Уһанай ходо дутагдажа байхада, мүртэй юу ургуулахашни?.. Юрэдөө, олон зуһалангуудта зугаагүйхэн даа... Жэшээдбэл, "Подснежник", "Багуальник", "Учитель" нүхэслэй үндэ (түрүүлэгшээрэйнь В. Ю. Бабич, П. А. Макушкин, В. А. Гусин) уһан саг ургэжэ дугалдана гэхэн гомдолнууд ороһоор.

Нүүрэй үедэ эдэ бүхы асуудалууд саад ургуулагшадай нүхэслэй үндэ хүтэлбэрилэгшэдэй һанааһилээд зобоһоор, Байгша оной апрелин 26-да бүхэроссин земскэ конференци зарлагдажа, республика, область болон хизаарнуудай саад ургуулагшадай бүлгэмүүдэй түрүүлэгшээр хүдэлмэридэнь хабаадалсаа хэмди. Конференцидэ хабаадаһнада Россин Федерациин гүрэнэй засагай дээдын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ тусхай бэшэгтэйгээр хандаһан байна. Хамтын саад ургуулагшэ гүрэнэй хэмжээндэ дэмжэхэ шийдхэбэри хэрэгтэй гэжэ тус хандаалга соо онсолон заагданхай.

Хөөрдөхөөр, саад ургуулагшадые зоодэг транспортын (автобусуудай, түмэр замай) тарифууд дээшлээ. Айл бүлэ бүхэн нимэ сэн түлэжэ, ябажа шадахагүй байна. Тиймэһээ нилээд олон саад ургуулагшад энэ жэлдэ зуһалангуудтаа огородой эдээ таряагүй. Зарим участогуудые харахада, бүри хаясаанай болонхой мэтэ, үбһэ ногоондоо дарагданхай байдаг.

Энээнэй үндэһөөр манай саад ургуулагшадай бүлгэм һая болоһон конференци дээрээ мүнөөнэй бодото байдал зүбшэн хэлсээд, Буряад Республикын Президентдэ тусхай бэшэгтэйгээр хандаха гэжэ шийдхэбэди. Тийхэдэ саад ургуулагшадай нүхэслүүдтэ ажамадарха аргыень олгохо талаар тодорхой дурадхалууд энэ бэшэг соо хуу заагданхай.

Гусиноозерск хотодо

Г. ТУРТУЕВА бэшэжэ абаба.

Агуу Илалтын 50 жэл

Цэцэн - Анчик Дугар-Нимаев
хэлэ. бэшэгэй эрдэмэй доктор

Наранай орохо зүг тээшээ

Жамсо Түмүновай дайнай үеин зохиолнууд тухай

Б А Р У У Н Т Э Э Ш Э Э

(Үргэлжлэл. Эхинийн нөхөн 1, 2, 8, 21, 22, 23-най, августын 9-нэй дугаарнуудта).

Үнэрэгшэ жэл эгээд нимэ хабада залуу лейтенант Дугар Цыренов амаралтада гэртээ ерээд байхадаа, дуратай шнаг хүүхэнэйгээ зоолэхэн үһыэ эльбэжэ, буряадайнгаа талын дундахн Ганса модотэ гэжэ шобхолойн оройдо удаан гэшнэ хуугаа хэн. Тэрэ гүлгэн залуу хуна модон шэнги байгаа, ганса жаргал тухай, дээдэ эрдэм тухай хоорэдэг бэлэй. Тэрэнине үдэшин наадан, уран танцаһаа ондоо юуныһе хошрхуудатгүй хэн. Тинхэдэ тэрэнэй бодолдо ядарал тухай, хатуу хүндэ байдалай ушаржа болохо тухай, болохо сагай дайн тухай оройдоо юуныһе ородоггүй байгаа. Тээд Дугар Цыренов энэ хабарыэ дайлагдажа байһан батальоний толгойдо угтаба. Тэрэнэй улаан петлицэ дээрэн хоёр кубик бэшэ, харин нэгэ шнала гонзойжо ябана, үбсүүн дээрэн - Дайшалхы Улаан тутай ордон, Дугар Цыренов Москва хамгаалжа байгаа намарай аадарга үдэрнүүдэ үһөө ронин командир ябахдаа, немецүүдэй гүсхэй батальонине бута сохижо, дайсанай мурьы хааһанайнгаа түлөө энэ орддоор шагнагдаһан байгаа.

Дугар Цыреновэй дала мурнуудын бэһиньээ татуургада хотойштороо татагдаһан, эгээр дундан дурал, баруун тангаадань-наган, урдуурань-автомадай дисконүүд, зүүн ташаадань-полевой сүүмхэ хэнжэлдэжэ ябаба. Тэрэнэй шюурынь харланги, нододонь хонхогор саана аад, гүнзэгги харасатай болоһон янзатай - нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, тэрэ үнэрэгшэ жэлэйхнээ хэдэн шаһаар хүшэрһэн хэбэртэй байба.

Мүнөө Дугар Цыреновэй сэдхэдыэ дайнай урдахидал хүнэн бодол эзэлнэ бэшэ, харин яажаб дээ дайсанине дараха гэхэн хагуу бодол, үсэд эрмэлзэл эзэлнэ. Тэрэ орохоо байһан паранай толондо оорынгоо комиссартай зэргэлэн байгаад, сэхэ урдань шобойжо байгаа шобхолойе шэртэн, шэртэн харана. Дугар Цыреновэй батальондо энэ хүни энэрхэн шобхолойе ээлхэ гэхэн даабарин

полкын командовани үгэхэн байба. Шобхолой (Малгайн зэргэхэн шобхолой)... Иимэ шобхолойнууд манай эхэ орондо хэды шэнээн олон бэ! Тээд мүнөө болохоо байһан тулаалдаанай урда энэрхэн шобхолой (высота) тон ганса юумэдээ Дугар Цыреновтэ һанагдана. "Энэ шобхолойе мүнөө хүни ээлхэгүй хадаа ам тухай гомдолтойб! Нэрэдэм хоромто" гэжэ Дугар Цыренов бодон.

Немецүүд энэрнээ гараһан зүмбараанууд мэтэ шобхолойн үрбэ ганга, хартаганаа, һогооборойнь оёроор хойшо урагшаа һундэнэ. Тээ наана, шобхолойн бооридо, дайсанай хоёр гурбан солдауудай газар малтажа байһань хүмэи шулуунай оройгоор хаалга хуата харагдана.

- Комиссарин, юун гэжэ һананан?.. Харал даа! - гэжэ Дугар Цыренов хүшэн янзаар комиссартаа хандана.

- Эдэ нүдхэрнүүднине маниие довтолгодо орохонь гэжэ мэдээд байһал даа, тээд комиссарын дуранда дарагдаһан шоддо нохаад, ээлхэн янзатай дорһоо амилжа, командирайнгаа сэхэ урдаһаань дүүрэн шарайгаар харана. Тэрэнэй шилоткын доогуур буржатар шара үһэнэй үзүүр бултайжа, шидхэн хирбэжэ, хамарын марсайжа, шодонинь ямалзажа, залуу дээрэ залуу болоһон шэнги байба.

Дугар Цыренов комиссарайнгаа дала мурьынь сохёдо, анигад гээд асууна:

- Комиссарин, яахадаа тэдэ манай орохоо байһыэ мэдэнэ гэжэ һананан?

- Маниие довтолгоогүйгоор дайлагдажа шададаггүй гэжэ немецүүд ооһадһоомнай доро бэшээр мэдэнэ ха юм, - гэжэ комиссарын харюусана.

- Тингээ һаа, бидэ француудһаань сохихо гэжэ зүб шиндээ ха юмбиди, - гэжэ Дугар Цыренов баяртайгаар хэлэнэ.

Үдэшин паран орохо тээшээ ябадалаа түргэдхэн дэл юуныһе мэдээгүй байхада хараа далда ороно. Талын шорган, тангын эрьэ, шобхолойн оройгоор, олон соо хэбгэхэн францстнуудай дээгүүр хара одоолаар хүнажархинан мэтэ бүүдгэр

харанхы болоно. Тугаарай жэргэжэ байһан шүбүү шонхорой абьян хуряагданхай, эндэ тэндэ разведчинүүдэй буудалдаха зогсонхой-аадарай урдахидал хон жэн болошоод байба.

Дугар Цыренов комиссартаа хамта абьяа шэмээгүйхэнээр ротонуудаа дайсанай хоёр францстнуудта абааша жа тэдхожорхёод, болзорто сагайнгаа болохыэ хүлээжэ байба. Уридхэлэхэн планайнгаа ёһоор комиссарын хоёр рото абаад дайсанай зүүн францстнаа довтолхо, энэрн тухайгаадүрбэн часта улаан ракетээр дохёо үгэхэ байба. Тинхэдэн Дугар Цыренов үдэгшэ хоёр рототооо немецүүдэй баруун францстнаан орожо, тэдэнэй гол бэхжүүлгынь һандаргаад, шобхолойн урда эрмэгһэнь оройдонь гараха, тэндэ нүгөө хоёр рототооо уулзаад, баруун тээшээ сохижо орохо гэхэн байгаа.

Дүрбэн час болотор үһөө дайтайхан байба. Дугар Цыренов ротонуудайнгаа командирнууд - полнотругудтайн хамта взвод бүхэнэй байха газарнуудыэ оложо үгөөд, тэдэнэй хайһан гээд хаана хүрэхэ, юу хэмынь тобиһоор аад, хүн бүхэндэ ойлогдохоор хэлэжэ үгэбэ. Улаан тэрэ хаалга часаа хараад, взводуудаар ябажа, разведчинүүд, пулеметчинүүд ба ДЗОТ-до түрүүлэн орохо болоһон даабаритай болоһон бооцуудээр тус тустань хоорэддэбэ. Тэдэнэй зариманинь Дугар Цыреновһээ хэдынь аха байгаа һаа, тэрэнэй хэлэхэн заабариние эхэ анхаралтайгаар дуулажа, бидэ шамайе уһанда унагаахагүйбди гэхэндэл байба.

Дугар Цыренов моринойнгоо заадахда баярлаһан аяһан мэтэ бооцуудэйнгээ һанаа сэдхэлэнь дүүрэн, бэсдээ этгэнги байһандань эхээр баярлажа:

- Юумэнь хуу бэлэн, гансаал тэмсэхэ үдөө, - гэжэ аман соогоо шэбэнэн хэлэнэ. Дугар Цыренов комиссарайнгаа сигнал үгэхыэ хүлээжэ байха зуураа, үһинһөө хойшо адаглан хараһан шобхолойгоо баһа дахин шэртэнэ. Тэрэн хулажан оһоһон хүшин толондо бүри үндэр ба

бүүн болоһон янзатай нэрэгүй бархайжа, хогынь һамнаагүй бухал шэнгээр харагдажа байба. Немецүүд энэ шобхолойн оройһоо Дугар Цыреновэй батальонине оорынгоо гал доро байлгадаг ба баруун тээшээ гараһан дутын замуудыэ хаалта мэтэ хаагаад байһна хэн. Дугар Цыренов комиссартаа хамта энэ шобхолойе довтолхо тухай полкынгоо командованида хоёр дахин рапорт үгэхэн байгаа. Тээд полкын командовани энэрнине хэдыньшэ зүбшөөдэг байгаа һаа:

- Бү яарагты, шабар хатаг, һайса бэлдэгты, - гэшнэ хэн. Дугар Цыренов командованингаа энэ заабариние дүүргэжэ, хамат юумээ хуу бэлдээд, хэдэн дахин тагнуул эмхидхэжэ, дайсанай хүсье һайса мэдээд байһан байгаа. Иимэһээ тэрэ ооһадһындо плаалтаа этгэнэ.

Дүрбэн час дүтэлбэ. Дугар Цыренов һэншыэ гэнэгүй. Минутын үнэрхэ бүри тэрэ һанаа амар боложо байһандаа наганайнгаа барюул шаһаар адхажархёод оодэ уруугаа алхална. Ингэжэ байтарнь удашпыегүй бшо сасарһан улаан бумбэгэ огторгойн үбсүүе хаха зуража, хахад круг һинлэжэрхибэ. Дугар Цыренов даб гээд, оорын ээлжэндэ наганаа үргэжэ, тэнгэри оодэ харуулжа буудажархёод, урагшаа - гэжэ хашхарба. Тээд тэрэнэй үгөө хэлэжэ үрдэггүйдэн шахуу бэлэн байһан взводууд урагшаа эрмэлзэжэ, нэгэшыэ буу хүргэнгүй дайсанай дутын ДЗОТ-дуудыэ шэгэлгүүлдэжэ гараба.

Немецүүд манайхинине довтолгодо бэлдэжэ байһа гэжэ хэдыньшэ мэдэжэ байгаа һаа, энэ үдэн дээрээ ортохоо байһанди гэжэ оройдоошыэ таагагүй. Тэдэнэр ухаа мэдээ алдажа, шөөр шабгаар гүйдэжэ, бөө бөө дуураһан похойн хусалдаһанда саана наанаһаа эмхигүйгоор буудажа захалба. Энэрнине улаан бооцууд зүбөөр хэрэглэжэ, дайсанине ябууд дундаа дараад, урагшаа дабхижал ябаба. Энэ зуура разведчик Дугар Цыреновыэ арай шамай оложо ерэхэ муртоо, ябууд дундаа гараа шилоткодоо абаһан, ингэжэ элдхэбэ:

- Нүхэр капитан! Нэгэ бүдэг дайсанай сэрэг урдуурнай орёохо һанаатай хойшоо эрьсээ, далда оронобо...

- Хэды шэнээн хаб? - гэжэ Дугар Цыренов лаблап һурана.

Разведчик харюусажа үрдибэгүй. Тэрэниие дайсанай һомон дайражархиба. Дугар Цыренов разведчинээ ябаһан шөгтээ тэбээрэд:

- Ваня?! - гэжэ тэрэнэй хүндөөр шархагаһаниие этгэжэ ядаһандаа зоолхэнээр ооглоно.

- Хоёр взводой ту-у-хай, - гэжэ һуулыншгээ үһыэ хэлээд, разведчик аниргүй боложо, тархья ганзагалшана. Дугар Цыренов тэрэниие газарта хүргэнгүй санитарнуудта үгөөд, толгойнь үһыэ хаалта эльбээд, ябадалаа үргэлжэлнэ.

(Түгэсхэлэнь 6-дахн нюурта).
Х. РЫГЗЕНОВА-ДУГАР-НИМАЕВА
хэблээдэ бэлдэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Санкт-Петербургта эрэлхэг хүбүүд, басагадайнгаа мүнхэ дурасхаалда бодхоогдоһон хүшоо.

П. БУРМАКИНАЙ архивһаа.

Эмдэ ородо
ургамалнуу
Тухай
АБРИКО

Абрикосой анхны
шотаг Хитад орон
Аяар 4 мянган жэлэй
манай ээрын урам
ургамал хүнүүдтэ
байһан. Зэрлиг
абрикос Тянь-Шань
шадар дайралда
орондо энэ ургамал
манай орондо 5
дайралдана. Абри
Дунда Азида, Кавказ
орондой урда зүгтэ
юм.

Эдэһээр абрикосдо шэмэ
бодосууд бин.

Сахар, инулин, калий,
яблочна, лимонная,
салициловая,

кислотанууд, каротин,
мүнгэн, минералына
А, В, В₂, С витаминүүд

ургамал соо дайрал
Абрикосой үрлэн
процент тухай һайши

тоһо абажа шададаг
В₂ витамин элбэг бай

Абрикосой үрлэн
ородог юм. Эртэ урда
Хитадай эмнэд абрик

үрэ шатаагаа,
ханяаданай хүр
уулгадаг байһан. Мү

эрдэмтэд абрикосой
үнэрхэн бо

активированнэ
бэлдэжэ гаргаһан юм.

эм эльгэнэй үбдэхэдэ,
сөбөрлэн, хорьынь буур

аргатай. Абрикосово
яра шархада эхэ һайт

боложо үгэдэг.

Пакистанда ажал
шөг угсаатан эхэ уга

наһалдаг байна
тодоронхой. Эндэхи

абрикос эхээр элдэг
Жэпкэн, 100 грамм аб

үдэр бүри эдэ һаа,
дахин хэлгэн шэнээд

түрьһэ, гранадай үр
эдийнхэй тон адли
гэжэ элирэнхэй.

Тинмэй абрикос
һудалай, хорон хабдар

аргалхада, тон туһатай.

В. Р. ДОВЖЕН

А. В. ДОВЖЕН

"Энциклопедия

здоровья" журна

ҮХИБҮҮДЭЙ АМАРАЛТЫН ХАНА

Буряад Республикын Эрдэм нуралсалай министерствын тусхай лагерь Байгал далай шадархи Котокель нуур дээрэ нээгдэбэ. Энэ хадаа оршон тойронхи байгаалия шэнжэлхэ, байгаали хамгаалгын нотагууд хоорондохи түб лагерь боложо, үүдээ сэлбэ. Тус лагерьта Шэтын областини болон манай республикын байгаали шэнжэлдэг эдиршүүд амарха байна.

Тэдээр арбан үдэрэй туршада эндэ амархадаа, мэдээжэ байгаали шэнжэлэгшэдэй, эрдэмтэдтэй уулзажа хоорлодохэ, мэдээгүй юумэнүүдэ дүгөөр танижа абаха болоно. Лагерьта амархаяа ерэгнэдэй дилэнхи олонинь байгаали хамгаалагшадтай олимпиадануудта илажа гаранан, хүбэлгэн бэрхэ хүбүүд, басагад ха юм.

Дээдэ—Онгостойдо түбхингэн эдүүрые хамгаалгын "Салют" лагерьта августын 1-һээ 12 болотор бэлитгэй эдир уран зураашад болон хүгжэмнэд амаржа байна. Бэлиг шадабаритай хүүгэдэй энэ лагерь гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Мэдээжэ уран зураашад, хүгжэмнэд тус лагерьта ерэгжэ, үхибүүдтэй хүдэлхэ. Республикын Эрдэм нуралсалай болон Соёлой министерствунууд нимэ һайн һайхан хэрэг эмхидхэн байха юм. Социална талаар хамгаалгын жаса болон республикын Социална хамгаалгын министерство энэ хэрэгтэ тон ехэ туһаламжа үзүүлжэ, мүнгэ номлолоо һэн гэжэ мэдээсэе.

Түнхэнэй аймагай Саяан уулын хормой дороһоо харьялан урдааг Шумааг горхоной эрьдэ республикын Эрдэм нуралсалай министерствын аяншалгын болон хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй хүүгэдэй болон эдиршүүдэй республиканска түб байгуулагданхай. Эдир аяншалагшад эдэ үдэрнүүдтэ нинэ ерэгжэ, амаралтын шэнэ хаһа нээбэ гэншэ. Үзэсгэлэнт гое байгаалида амархаяа ерэгнэн хүбүүд, басагад шэнэ програмци, ёһоор һонирхолтой аяншалагшунуудые эмхидхэхэ юм. Республикын бүхы аймагуудай эдир аяншалагшад эндэ уригдажа ерэгнхэй.

Манай корр.

ТҮРЭЛ ХЭЛЭЭ ДЭМЖЭНЭ

"Усть-Ордын үнэн" округой газетэ олон жэлэй хугасаа соо эдэбэ хубилгалуудые үзэн юм. Табяад-жараад онуудай үдэ эгээд һонирхолтой газетэ байгаа. Газетын дэргэдэ Ким Ильинэй хүтэлбэри доро уран зохиолшодой нэгэдэл эмхидхэгдэжэ, олод хүн түрүүшынхэ түрэл хэлэн дээрэ шүлэг, үгүүлэлүүдые, зүжэг, туужануудые бэшэжэ эхилэе. Владимир Петонов, Матвей Осодоев, Жан Зимин, Вениамин Хензыхенов, Виссарион Билдушкинов гэгшэд нэгэдэлэй ашаар арад зонийшоо дунда мэдээжэ болоо.

"Усть-Ордын үнэн" газетэдэ округой залуунуудай түрүүшын зохиолуудһаа гадна, арадай аман зохиолууд дэлгэрэнгүйгээр толилогдог байгаа.

Шэгэ үдэ газетэ гарахаяа болижо, "Знамя Ленина" газетын оршуулагдамал дубляж болоо бэлэй. Тнигэбэшнэ редакциян оролдогоор 1958 ондо "Бидэ Байгалай хойно түрөөдэй", 1960 ондо "Уужам даа, баян даа Усть-Ордыннай", 1963 ондо "Оньһон үгэнүүд", 1969 ондо "Баяртай зугаа", 1987 ондо "Усть-Ордын дуун" гэнэн номууд хэблэгдэн байна.

Һүүлэй үдэ "Усть-Ордын үнэн" амьяараа дахин хэблэгдэжэ эхилэе. 1993 ондо газетын журналист Вениамин Хензыхеновэй хүтэлбэри доро уран зохиолшодой нэгэдэл эмхидхэгдэн юм. Округой эхилэн бэшэгшэдэй дунда конкурс сонсохогдожо, бэлиг шадабаритай үхибүүдые хабаадахыень уриһан байна.

Оһын, Эхирэд-Булгадай районуудай, Усть-Ордын интернат хургуулинн һурагшадтай сугауулан арадай аман зохиолууд газетэдэ толилогдог. Эрхүүгэй университетэй буряад хэлэ бэшэгтэй таһагай оюутадай түрүүшын турлама-шүлэгүүдтэ сэгнэлтэ үгтэдэг, эрхимүүдын хэблэгдэдэг.

Газетын хуудануудта буряад хэлэнэй хэшэлүүдтэ хэрэглэгдэхээр һонирхолтой материалууд, дуунууд, үрээлүүд, таабарнууд, үрээлүүд, гаабарнууд, классика гадуур уншаха онгохон болон үлгэрнүүд гардаг. Буряад хэлэ дүнгэн, дэмжэхын тула түрэлхи хэлэнэй багшанарта ехэ туһатай газетэ болонхой.

Е. ЦЫБЕНОВА.

хүсэлэн гэжэ һанадагһи гээд Жанет хэлэнһи байна. Бурханда үнэн зүрхэнһоо эгнэгдэг, шүтэдэг хадаа холын харгыда гарахаяа айдаггүй байжа болоо.

Россигаар аяншалхадаа, Жанет үдэр бүхэндэ 25-50 километр зам гатадаг байгаа. Хүбнэ тайга соошье, хээрэ таладашье, вокзалуудташье, айлуудааршье хонодог байгааб гэжэ тэрэ хэлэе һэн. Замдаа хэды олон үндэнэ яһанай хүнүүдтэй ушараабин! Тэдэ бүгэдэ намда һайханаар һанагдаа бэлэй. Ингэжэ американ эхэнэрэй хэлэхэдэ, гайхабагүйб. Юуб гэхэдэ, тэрэ оороо урин шарайгаараа, дулаахан харасаараа, түбшэн даруухан хоороогоороо хажуудань байһан хүнэй анхарал эрхэ бэшэ татажа шадаһа.

Ядерна реакторнууд, электростанцинууд, тоо томшоогүй олон автомобилнууд гэхэ мэтэ дэлхэй дээрэхи климат дулааруулжа магадгүй. Ерээдүүдэ нимэ гай тодхортгой ушархагүйн тула эргэнһээ, хэмжээнүүдые абаха, шэнэ реакторнууд болон станцинуудые бодхоолгые хорихо, тэрэндэ эсэргүүсэхэ гэншэ хүн бүхэнэй хэлбэршнэгүй уялга. Байгаалида галтайгаар хандажа шадаһагүйбди гэжэ Жанет

хэлэе һэн. Полиэтилен, пластмасса пакетууд, пластик, пенопласт, эдэдэ янзын аэрозольнууд гэхэ мэтэ хаягдахыдаа, үмхирдэггүй, газартай холидоггүй гэншэ. Тинимэһээ тэдэнэй орондо газарта, агаарта, уһанда хоро хүргэхгүй, ноһно болохогүй юрын материалнуудые хэрэглэхэ шухала. Намдал адли олон ороцуудаар ябагаар аяншалажа, сээр үһанай, сээр агаарай, сээр газарай түлоо зоние уряалагты гэжэ Жанет хэлэнэ бэшэ. Хүн бүхэн ажаһуужа, ажаллажа байһан газартаа һануулаггүйгөөр ариг сээрные сахиха, байгаалида хоро хүргэхэ юумэ хэрэглэхгүй гэжэ оролдохо ёһотой. Ингэжэ харюусалгаая мэдэржэ, һөнхрэлтэйгээр ажаһуужа эхилэхэдэ, байгаалида, бүхы дэлхэйдэ амгалан байдал оршон ерэгжэ. Эд зооридэ, алта мүнгэндэ үлүү ехээр шунахайрха, обтохо гэншэ огто буруу.

Хүмүүжэл, болбосоролгүй, хошуур бодолгүй хүнүүд зооридэ обтожо, ондоо юумээр һонирхдоггүй гэжэ һанадагһи гээд Жанет хэлэе һэн. Үнэхөөрөөшье, орон нотагайманай хүгжэлтэ, орон тойронхи байгаалиманай байдал хүнүүдэй ухаан бодолой болбосоролһоо сэхэ дуудыдаха байһа ха юм. Тинимэһээ Жанетдээ жэлнэ абажа, нимэ арюун һайхан бодолтойгөөр ажаһуухые оролдоёл!

Д.ЭРДЫНИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Жанет Кестер.

С.БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗҮРХЭННӨӨ ЗҮРХЭНДЭ АЯНШАЛЖА...

Тунхэсэгтэй ДЖАНЕТ КЕСТЕР. Энэ урихан шарайтай, үхибүүнүүдтэ элээр һайхан, сэхэ шэртэй харанһи шогтой американ эхэнэрэйе ороцуудые нэгэдүүлгын, хүн бүхэнэй цототрой байдал ариухдалгын, олод хүмүүжүүлэн гээгэрүүлгын элсэн сайд гээд үзэгдэхэ, эгнэ гэншэ. Тэрэ доёр дахин автомобилһаа гэнэ усадаа орожо, тэрэ гара гэмтэбэшье, зонтой уулзажа, һанамжаһа хубалдхала, гэнэ гэнэ шуналаа орхобгүй.

Энэ—ядерна буу эбсэг хэргын түлоо. Эбсэгтэй агуухэ марида, ондоо США-да болон нутагтаа үнэгэрдэгһи американ-совет ба совет-американ Эб найрамдалай шүтүүдта хабаадаа. 1990 ондо эбсэгтэй ажамидаралта эбсэгтэй дэлхэй түлоо гээд дэлхэй аяншалгада һанаһан байна. Найман совет эбсэгтэй Жанет Кестерэй алажа оролдохын ашаар алаасхоорондын аяншалгада хадаа һэн.

Россигаар аяншалга гарахыһаа урдатэ хадаа оролдосотойгөөр Индиана штатай университетэдэ ород хэлэндэ эбсэгтэй нуралгын курсада ябаа. Энэ тэрэ ород үгэнүүдые үзэлэд хоорэходоо, угаа гээд болонхой. 1992 оной мартын 17-до Россигаар аяншалга С.Н.Г. аяншалга аяншалга эхилэжэ, эбсэгтэй декабрийн 15-да хадаа хүрэгжэ ороод байгаа. Энэ орондо бэшэ, харин эбсэгтэй дэлхэй дээрэ эбсэгтэй олод хэлэн һайхан эбсэгтэй хэрэгтэй гэжэ эгнэ хэлэ һэн. Зүрхэнһоо эбсэгтэй аяншала гэжэ тэрэ аяншалга тухайгаа хэды доор хэлэб даа! Байгаалитай тааралдан, эбсэгтэй заршамар ажаһууха

гэнэн уряа доро гайхамшаг зоригтой энэ эхэнэр хүнэр аяншалгаһаа үнэгэроо гэжэ тэмдэглэе.

Джанет Кестер США-гай Айово штатта түрэнһи. Эсэгтэй—физик-ядерщик, эхэнэ—мори уридаантай спортгоор мэргэжэлтэн. Жанет бүдэ соогоо эгнэн ехэнэ болоно. Тэрэ табан дүүнэртэй /дүүбэниинь хүбүүд, нэгэнниинь басаган/.

Колледждо һураһанайһаа удаа тэрэ католическа сүмэдэ 7,5 жэлэй туршада шаби ябаа. 1984 оной май һарада эндэһээ гаража, массажистнуудай курса дүүргэнһи байна. Табан жэлэй туршада спортивна массажист ябаа. Автомобильна гэнэ усадаа орожо, иноргаяа гэмтэхэдэ, энэ ажалаа орхёо һэн. Ингэжэ сүдоо сагай ехэ болоходо, оронно тойронхи байгаалие хамгаалха, оршондо түби дэлхэй дээрэ эб найрамдал, амгалан тэнюун байдал тухоон сахиха талаар проектуудые зохиолгодо эдэбхнэгтэйгээр хабаадаа. 1985 ондо Жанет бахан эһын шажан мэргэлоор һонирхожо, тэрэндэ шүтэдэг байха гэжэ эрид шиндэе һэн. Нэгэдэ Бурхан баһна бүхы шажан мэргэлуудые түби дэлхэй хүн түрэлгэдэ үршөөн хубаажа, дэлгэрүүлжэ, бэс бэсэдэ хүндэтгэйгөөр хандахые, байгаалиһаа таһарангүй, тэрэнтэй тааралдан ажаһуухые

ОНСО ТҮХЕЭРЭЛГЫН АРЮУН АРГА

Эдэр бүри нэгэ бүдэ нэгэ үдэр хүнэг бог шорой хаядаг. Энэ олон миллон хүнэг нэгэ бог шорой ба олон нэгэ тонно промышленна материалнууд хото һурунуудтай ашаар хаягдажа, анхаабтар ехэ эдэр ээлдэ, мүн үжэхэдэ, үрһэндэ, газар дорохи шиндэ болон агаарта тон ехэ үржэжэ. Бүхы дэлхэй эрдэмтэд энэ бог шорой ажажа усадхаха хэды ашиг бодомжолмо, баруунай ороцуудта бог

шорой галдадаг тусхай заводуудые байгуулаха гэнэн бодол нэгэ үдэ ехээр дэлгэрээд байһан юм. Гэбшнэ энэ арга ехэ дутагдалтай гэжэ эдирэ. Ушар юун бэ гэхэдэ, бог шорой галдаха үдэ олон тонно тоһон агаарта ороно. Харин тэрэн соошье хүндэ металлнууд, аюултай эдэдэ бодосуудай холбоонууд, тэрэ тоодо хүндэ, уг залгамжалгада айхаабтар хоротой диоксин байдаг байна юуу. Наяхан Россин эрдэмтэд бог

шорой усадхаха шэнэ арга ухаалаад, тэрэн Аншечк болон Рязань хотонуудта туршагдаа, эрхим һайн гэжэ харагдаа. "Алгон" гэдэг эрдэм-үйлэдбэринн нэгэдэл металлургическа цехэндэ адмирхуу богтой тусхай багахан цехэн ухаалаа. Тэрэн соо 1500 градус халуун болодог. Бог шоройе ажаһуудалай, промышленна гэжэ илангүйгөөр энэ цехэн руу тельеһада харахыда тэрэн соо байһан бүхы түмэр

түдэгнүүд хайлажа шэнгэрээд, ооортонь сугларна, тингээд газартаа тусхай амһартануудта гоожуулагдадаг. Цехэн руу килсэрод оруулагдан, бүхы бог шорой үлгэдэлгүйгөөр шатажа, нэгэ нэгэн зүйл болошоходонь, тэрэнни сифонгоор цехэн сооһоо гаргажа хүрээдэг. Энэнь барилгада хэрэглэхээр материал болодог. Халуун газуудай уурал котлодо оруулагдажа, электрын элнэ абалгада хэрэглэгдэнэ. Һүүлээрнь тэрэ газууд ехээр сээрлэгдэдэ, агаарта гаргадана.

Тинимэһээ бог шоройн энэ цехэн оршон тойронни бузарлаха үлгэдэл гаргадаггүй. Больницийн үлгэдэлүүд болон эдэдэ муухай зүйлүүд энээн соо оруулагдан арилагдана. Бог шорой усадхада нэгэ нимэ агрегат жэлэй туршада 40-200 мянган тонно бурлаг зүйлүүдые һалгааха хүсэгтэй. Бусад ороцуудта нимэ цехэнүүд үншөө үгы юм. А.НИКОНОВ.

Агуу Илалтын 50 жэл

Цэцэгэн - Анчик Дугар - Нимаев
хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор

Наранай орохо зүг тээшэ

Жамсо Тумуновай дайнай үеин зохиолнууд тухай

БАРУУН ТЭЭШЭЭ

Түгэсхэл, Эхининь 4-
дэхи нюурта.

Разведчигэй заагша дайсанай хоёр взвод сэрэг Дугар Цыреновэй хэмжээ абажа үрдэгүүдэнь урдаһаань амадажа, сэхэ дөбтөлгөдө орохые хэдэбэ. Тээд улаан байлдагшадай жадын үзүүртэ хаахдаа эхэнхэ орхёод, үрин тарин үгы болошоо. Энэ зуура, дайсан баһа нэгэ взводые совет байлдагшадай урдаһаа гаргаба, тээд тэрэнше пол дээрэ алдагдан шаажан табат мэтэ бута хүрэншэбэ. Ядажа ерэхэдэ, немецүүд унаргүйгоор бууджа гараба. Галын тэсэхэ аргагүй байжа, түрүүлэн ябаһан совет взводууд дороо хэбтээд, ойр зуурахан буудалдаад абаба. Харанхы аад лэ харанхы, хаана юунэйше боложо байһаниинь ойлогдохоор бэшэ байба. Эндэ тэндэ гал улагашана, һомон гэрһэнэ, хайр шулуу сасаруулна. Эндэ тэндэ хүнэй бололдохо, шархатаһан бөөцүүдэй буугаа барихан шэгтээ лад байса хүндөөр унаха дуудана.

Дугар Цыренов арай шамай взводуудайнгаа толгойдо гаража ерэхэ муртоо:

— Хойноһоомни! Эхэ оронойнгоо түлөө урагшаа! гээд немецүүдэй урдаһаа сэхэ гүйжэрхинэ. Бөөцүүдше уһанай урдаһан мэтэ командирайнгаа хойноһоо жиншэбэ. Тээд ураа ханхаралдан, дайсанай улаа бутаржа байһан бэхижүүлгөнүүдые ябууд

дундаа бута сохёод, шобхойлон эбэр оодэ үгсэжэ захалба. Дайсанай гол хүсье дараабди, саашаа үүдэн нээлгэтэй гэжэ ханахадаа Дугар Цыреновэй зосоо гансата онгойжо, шобхойлой манай, бидэ энээниие абаад зогсохо бэшэ, харин баруун тээшэнь немецүүдые даража орохобди гэжэ бодолдоо оруулна.

Шобхойлойн оройдо хүрэтэр ойр зуурахан ябаха хэрэгтэй байба. Тээд гэнтэ гүбэйн баруун хажууһаа станково пулемедууд торшогоножо, бөөцүүдые мүндэр мэтэ шэрбэжэ эхилбэ.

— Хэбтэгты! - гэжэ Дугар Цыренов командалба, тээд хэбтээдше байхань бэрхэтэй - хорохо юумэн үгы, доро дороо газар малтаад байха гэхэдэнь яаха аргагүй шулуутай, хүнэй алуулхань олошоржо байба.

Дугар Цыренов гүйдэл дундаа:

— Эх, халаг! Баруун флангаа һуладхааб, - гэжэ гэмэрһээр хоёрдохн ротын политругыне бэдэржэ олоод, тэрэндэ нэгэ отделиени бөөцүүдые үгөөд, дайсанай пулемедуудые яажанше һаань дарагты гэнэн даабари үгэбэ. Тушаан боложо, тэдэншын хүрэхэ газартаа хүрөөгүүдэнь, олон соо хэбтэһэн немец автоматчигууд тэдэниие бууджа, ооһэдэнгоо гал доро абшаба. Дугар Цыренов үшоо нэгэ отделиение дайсанай автоматчигуудай ара талһаань орожо, гранатаар үгы хэһыень

эльгээбэ. Тэдэншэй арай гэжэ даабарья дүүргэхэтэйн хамта немец прожектор бии боложо, улаан байлдагшадай байһан газарые бэдэрнэ. Гонзогор саһан столб мэтэ гэрэл шобхойлойн эбэр оройдо тээгэлдэшоод, тэрэндэ дурлаһан юумэдэл тэндэһэ халажа үгэнэгүй, хүдэлхэл бүрээ Дугар Цыреновэй ротонуудай байһан газарта дүтэлжэ байба.

Дугар Цыренов һомон дундуур мүлхижэ, гурбадахи ротынгоо командирые хоёр бөөцүүдтэй хамта дайсанай прожекторые үгы хэһыень эльгээбэ.

Немецүүд прожекторээрэ гэрэлтүүлжэ ерээд, улаан бөөцүүдые шулуугаар шэдэхэ газарһаа гал табижа орохо гэнэн байгаа. Тээд Дугар Цыренов дайсанай аашые һайн мэдэнэ. Тэрэ бөөцүүдтэ:

— Бү хүдэлэгты! Газарта таһа няалдагты! - гэнэн хатуу захиралта үгэбэ.

Шархатаһан, алуулһан бөөцүүдые ара тээшэнь абажэ, ябаһан санитаркандуудше хэбтэхэ баатай болобо. Шархатаһан хүнүүд шархатаһан газартаа, алуулһан хүнүүд алуулһан газартаа хэбтэнэ. Хэрбээ прожекторэй гал соо орооһаа, Дугар Цыренов шобхойлойе эзэлхэнэ байха ротонуудаанше хамгаалжа шадахагүй байгаа. Тэрэншэй зосоо яажаб даа нэгэ бага прожектортэ олдонгүй тэсэжэ үзэхэ гэнэн бодол орожо, амиды юумэдэл шуһа мяхандань шуһана. Иигэжэ

байтарнь үнөөхи прожекторын гал аалихан уруудаһаар хүлтэй юумэдэл мүлхижэ, улаан бөөцүүдэй хороод хэбтэһэн газар дээрэ ерэжэ тогтошоно. Бөөцүүд али шадаха зэргээрэ доошоо няалдажа, нэгэнше хүдэлэнгүй хэбтэнэ. Үнгэрхэдөө амияашье татахань аюултай шэнги байба.

Автоматууд, станково пулемедуудһаа немецүүд нэрэгүй бууджа захалба. Эгээл энэ бэрхэтэй үеин тохёолдоод байһые мэдэндэл, шобхойлойн ара боориһоо дөбтөлгөдө ороһон совет ротонууд немец прожектор худар зай забһаргүйгоор ехэ буугаар буудба. Дайсанай прожектор уһан соо хаягдандал унгаршаба.

— Урагшаа! Минии хойноһоо! - гэжэ Дугар Цыренов ханхинаса командалаад, дайсанай гал дундуур сэхэ урдаһаань оробо. Гурбадахи ротын нэгэдэхи взвод немецүүдэй зүүн флангын орожо сохибо. Дайсан тэрэндэ мэхэлэгдээд, гол хүсьеэ шобхойлойн зүүн хажуу оройдо суглуулба. Иигэжэ немецүүдэй бахардаан дундуур Дугар Цыренов бөөцүүдээ дахуулаад, шобхойлойн баруун урда эрмэгтэнь гараба. Энэ зуураа дайсанай табан станково пулемет, хэдэн автоматуудые буулан абаба.

Дугар Цыреновэй зосоо нэгэ бага хүнгэн боложо, гараха гэнэн газартаа гарааб гэнэн тэмдэг комиссартаа нөгөөн ракетээр үгэбэ. Комиссарын тэмдэгшени абааб, гэжэ урдаһаань улаан ракетээр буудба.

Дугар Цыренов комиссарайнгаа хоёр ротондоо бүри дүтэлжэ ерэхэдэнь тон ехээр байрлаашые һаа, тэрэншынгээ ерэтэрнь хүлээхэ аргагүй, тархи эхэ алдаад байһан немецүүдэй ара талһаань даража оробо. Немецүүд

тэсэбэгүй. Ойр зуура тулалдаа хэжэ, тээд бэшэ байхадаа, зэрэ хаяжа ябаад, шобхойлойн худар тэрбөдөхые хэдэ Дугар Цыренов комиссарта хэжүүлээд, оро талһа тээшэ зугадаба.

Дугар Цыренов ту суглааралгын марш тата захиралта үгэбэ. Уданы шобхойлойн оройдо Цыреновэй батальон ротонороо жагсажа, сагаан толондо бөөцүүдэй гартажа жаданууд яларжа, оронойнгоо түлөө далай хүрэтэр дайса тулалдахаар бэлэн баталжа

Дугар Цыренов комиссар хамта бүхы ротон шалгажа, бөөцө амжалтатэй дөбтө ороһондонь амарша зах а хизааргүй буу байһан талын дундуу сухарижа ябаһан немцы хойноһоо заажэ:

— Эхэ оронойнгоо баруун тээшэ! - гэжэ зээдлэсэ командалба.

Хабарай дулаан Украинын үргэн уужам үндэн таалан үнгэржэ Уняр манан татажа ногоон ургажа, хүдөө хүхэрбэ. Булжамуур шубууд оодэ элидэн, уран гоёдууд дэлхэйдэ хүсэлдэл, дээрэ гаража, аялга жэргэлтэ...

Дугар Цыренов батальон үдэр немецүүдээр хатуу хэжэ, Эхэ ороноо дайсаһаа сүлөөлхы баруун тээшэ дабы ябаба...

Май, 1942 он.
Н-скэ часть.

Х. РЫГЗЕНОВА -
НИМАЕВА
(Түгэсхэлын хожом)

Тарбагатайн аймагай түбэй стационарта ахамад врачар Татьяна Алексеевна арбаад жэлдэ хүдэлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад врач Т. А. Данчиновае харанат. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Зуһаландаа газарай эдээ ургуулагшадта

НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ ТУХАЙ

ПУДРЕТ.

Химическэ элдэб бодосуудай орондо органическа нэмэлтэ тэжээл хэрэглэхэдэ һайн байдаг. Иимэ түхэлэй нэмэлтэ тэжээл сооһоо шубуунай һайса хатаагдаһан аргал органическа бодосуудаар баян, плангаяа ехэ аша туһатай юм. Иимэ тэжээлые пудрет гэжэ нэрлэдэг.

Пудрет юугээрэ булюу шанартайб гэхэдэ, тэрэн соо буртаг үбһэншэй үрһэн, ургамалай элдэб үбшэ хүжэроогшэд үгы бшуу. Гадна хуурай газарта байлгабал, пудрет үни соо тэжээхы, аша туһатай шэнжэ шанараа алдадаггүй юм. Шубуунай аргал соо тон олон микро-болон макроэлементүүд - азот (аммиак), фосфор, кали, кальци, магни, түмэр, кобальт, молибден гэхэ мэтэ тоологдодог. Эдэ бодосууд ургамалуудай үрэ жэмэсэй ургажа эхлэхэдэ, ехэ

нүлөө үзүүлдэг.

Овоц ургуулбал, һара бүхэндэ 0,5-0,7 литр болохо шэнжэн тэжээл 1-2 дахин оруулжа байха хэрэгтэй. 1 хүнэг аргалые 2 хүнэг уһантай холёод, 2 үдэрэй турһада уһан соо байлгадаг. Тиихэдэ 3-4 дахин һайнаар худхаха хэрэгтэй. Туһатай, шэмэтэй тэжээлын иигэхэдэ бүрин хайлаха бшуу.

Үрэ жэмэс таривал, 1-5 литр иимэ тэжээл оруулагдаха юм. Үрэ жэмэстэ модо ургуулбал, шубуунай хайлуулһан аргал сөсгөлэхэнэнь урид һарада 1 дахин 10 литр оруулхада туһатай байдаг.

ПАРНИК СОО ХЭРЭГЛЭЛГЭ

Шубуунай хатаһан аргал дулаа үгэдэг шанартай. Үжэжэ халахадаа, шубуунай аргал 60-70 градус хүрэтэр дулаа үгэдэг. Шубуунай аргал торфтой холижол хэрэглэхэдэ, һайн байдаг. Иимэ холисо тэжээл

шанараараа наг ша дутахагүй юм. Дүрбэлжэ бүхэндэ 2-3 килограмм холисо оруулагдадаг.

Пудрет гү, али то хойнон шубуунай парник соогоо на далангууд дээгүүр тараахат. Удаань һэндэжэ, тэжээлэ хүр худхадаг юм. Харин газарай эдэһэншэй бу эхилэхэдэ, шубуунай уһан соо байлгаад, һара 1-2 дахин уһалхат. 1 хүнэг дээрэ 2 хүнэг уһа дүрбэлжэн метр бүхэндэ иимэ тэжээл хүрэхөөр гээшэ.

Газарай эдээ урид һүүлээрнь нэмэлтэ оруулдаг гэжэ бү мар

Л. МУН

ТЕЛЕВИДЕНИЯ

Августын 14-нөө 20 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК

Канал ОРТВ

Телеутро.
Новости.
Тропиканка.
Поле чудес.
Человек и Закон.
Мультфильм.
Сети Чечни.

В эфире ГТРК "Мир".
Жизнь Клим Самгина 6 с.

Мультфильм.
Иванов, Петров, Сидоров.

Новости.
Семь дней спорта.

Авторалли. Париж-Москва.

Исторические.
Исторические.

21.40 Лимбэ.
22.10 Комедия "Благотворительный бал".

15. ВТОРНИК. ОРТВ

7.00 Телеутро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Если...
11.50 Смехопанорама.
12.35 Огород круглый год.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Жизнь Клим Самгина. 7 с.

15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
17.00 Посмотри, послушай.
17.20 За жар-птицей.
17.40 Марафон-15.
18.00 Очень короткие новости.
18.05 Элен и ребята.

18.30 Джем.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час Пик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Тема.
21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.
22.55 Это старое доброе кино "Небесный тихоход".
00.20 Из первых рук.
00.30 Десятый международный телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни "Ялта-Москва-Транзит-95".

Открытие конкурса и первый тур.
02.20 Время /до 02.40/.

РОССИЯ.

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Русские романсы.
10.20 Бременские музыканты.
10.50 Милицейская хроника.
11.00 Вести.
11.30 Телегазета.
11.35 Торговый Дом /до 11.50/.

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ.

17.30 Мультфильмы.
18.00 Будни таможи.
18.25 Байкал.
18.35 Курьер.
18.50 Коктейль.
19.05 Поговорим... Принимает участие Доржо дид-хамба лама.
19.35 Гражданин и закон.
20.05 Концерт оркестра народных инструментов Гостелерадиокомпании.
20.35 Байгал.
20.45 Унтаахай.

РОССИЯ.

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Худ. фильм "Мечта на задворках".
23.25 Театр моей памяти. Юрий Визбор.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Река Времени.
00.35 Сент-Экзюпери. Последнее задание. 1 с.

01.35 Экран криминальных сообщений (до 01.45).

3 КАНАЛ "БУРЯТИЯ".

17.00 Программа передач.

РОССИЯ.

17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Старты надежд.
17.50 Месяцеслов.
18.00 Вести.

18.05 Новая линия.
18.20 Бегство с Юпитера. 9 с.
18.50 Россия. Объяснение в любви. Фильм 15-ый.
19.20 Торговый Дом.
19.35 Новая линия.
20.05 Л-клуб.
20.50 Никане забыт.

3 КАНАЛ "БУРЯТИЯ".

21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авооська.
21.40 Концерт симфонического оркестра Бурятской филармонии и выпускников музыкального колледжа.
22.10 Фантастический фильм "Стреляющие ангелы".

16. СРЕДА. ОРТВ

7.00 Телеутро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Тема.
11.50 В мире животных.
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Жизнь Клим Самгина. 8 с.

15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
16.45 Авторалли. Париж-Москва-Пекин.
17.00 Домисолька.
17.20 Отчего и почему.
17.50 Фан-клуб.
18.00 Шпаргалка.
18.05 Элен и ребята.
18.30 Тин-Тоник.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час Пик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Суперспорт на ОРТ.
21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.
22.55 Десятый международный телеконкурс молодых исполнителей. Второй тур.
00.25 Авторалли. Париж-Москва-Пекин.
00.40 Время.
01.00 Футбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Финляндия-Россия /до 02.55/.

РОССИЯ.

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.
10.00 Бременские музыканты.
10.30 Видеоопозия. В. Маяковский.
10.40 "Санта-Барбара".
11.30 Милицейская хроника.
12.00 Вести.
12.30 Телегазета.
12.35 Балет Санкт-Петербурга. /до 13.00/.

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ.

17.30 Дүрбэн бэрхэ. /Морин эрдэнэ/. /Передача записана в 1992 году/.
18.30 Байкал.
18.40 Курьер.
18.55 Коктейль.
19.10 Если у Вас есть собака.
19.45 Ракурс представляет: Эндшпиль. Ассорти.
20.35 Байгал.
20.45 Унтаахай.

РОССИЯ.

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Худ. фильм "Мечта на задворках".
23.25 Театр моей памяти. Юрий Визбор.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Река Времени.
00.35 Сент-Экзюпери. Последнее задание. 1 с.

01.35 Экран криминальных сообщений (до 01.45).

02.30 Десятый международный телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни. Открытие конкурса и первый тур.

02.40 Время. /до 02.55/.

03.40 Время. /до 03.55/.

04.40 Время. /до 04.55/.

05.40 Время. /до 05.55/.

06.40 Время. /до 06.55/.

07.40 Время. /до 07.55/.

08.40 Время. /до 08.55/.

09.40 Время. /до 09.55/.

10.40 Время. /до 10.55/.

11.40 Время. /до 11.55/.

12.40 Время. /до 12.55/.

13.40 Время. /до 13.55/.

14.40 Время. /до 14.55/.

15.40 Время. /до 15.55/.

16.40 Время. /до 16.55/.

17.40 Время. /до 17.55/.

18.40 Время. /до 18.55/.

19.40 Время. /до 19.55/.

20.40 Время. /до 20.55/.

21.40 Время. /до 21.55/.

22.40 Время. /до 22.55/.

23.40 Время. /до 23.55/.

00.40 Время. /до 00.55/.

21.35 Партия халявы.
21.55 Санта-Барбара.
22.45 Никане забыт.
22.55 Киноафиша.
23.05 Река Времени.
23.10 Клуб губернаторов.
23.50 Автомиг.
24.00 Вести.
00.25 Сент-Экзюпери. Последнее задание. 2 с. /до 01.20/.

3 канал "Бурятия".

17.00 Программа передач.

РОССИЯ.

17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Чья сторона?
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.
18.20 Бегство с Юпитера. 10 с.
18.55 Домино Михаила Боярского.
19.25 Карьера.
19.55 Дальний Восток.
20.25 Своя игра.

Бурятия.

21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авооська.
21.40 Изучаем законопроект.
Передача 3-я. "Экономика и местное самоуправление".
22.20 Мистический фильм "Призраки зеленой комнаты".

17. ЧЕТВЕРГ. ОРТВ

7.00 Телеутро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 Театральный роман.
11.50 Клуб путешественников.
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Жизнь Клим Самгина. 9 с.

15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
17.00 Мультитролли.
17.20 На балу у Золушки.
17.40 Компьютер.
18.00 Очень короткие новости.
18.30 До 16 и старше...
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час Пик.
20.35 В мире джаза.
21.05 В поисках утраченного.
21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.
22.55 Век кино.
00.35 Москва — Кремль.
00.55 Время /до 01.15/.

РОССИЯ.

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.
10.00 Бременские музыканты.
10.30 Телегазета.
10.35 Санта-Барбара.
11.25 Антракт.
11.30 Милицейская хроника.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 15 лет молодежному театру (до 13.15).

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ.

17.35 На спортивной орбите.
18.15 Байкал.
18.25 Курьер.
18.40 Коктейль.
Видеоканал "СПЕКТР".
18.55 Санитарный вестник.
19.20 Медицина — уникальные

возможности.
19.40 Актуальное интервью о задержке выплаты пенсий и пособий.
19.55 Майдаирин хурал. Эгэтын дасанда.
20.35 Байгал.
20.45 Унтаахай.

Канал "Россия"

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Санта-Барбара.
22.30 Сам себе режиссер.
23.05 Бюро расследований.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Экран криминальных сообщений.
00.40 Река времени.
00.50 Полнолуние (до 01.50).

3 канал "Бурятия"

17.00 Программа передач.

Канал "Россия"

17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Разноцветная призма.
18.00 Вести.
18.05 Новая линия.
18.25 Бегство с Юпитера. 11 серия.
18.50 Моя война.
19.20 Эксповидео.
19.35 Шесть соток.
19.55 Сотвори добро.
20.25 Музыка всех поколений.

Бурятия

21.00 Мультфильм
21.20 ТВ-3
21.30 Авооська.
21.40 Сагай хурдэ.
22.10 Детектив "Фуфель".

18. Пятница ОРТВ

7.00 Телеутро.
10.00 Новости.
10.20 Тропиканка.
11.10 В поисках утраченного.
11.50 Утренняя звезда.
12.35 Пойми меня.
13.00 Новости.
13.20 В эфире ГТРК "Мир".
14.00 Жизнь Клим Самгина. 10 серия

15.05 Мультфильм.
15.20 Иванов, Петров, Сидоров...
16.00 Новости.
16.20 Семь дней спорта.
16.45 Авторалли. Париж-Москва-Пекин.
17.00 Домисолька.
17.20 Отчего и почему.
17.50 Фан-клуб.
18.00 Шпаргалка.
18.05 Элен и ребята.
18.30 Тин-Тоник.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.10 Час Пик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Суперспорт на ОРТ.
21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.
22.55 Десятый международный телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни. Второй тур.
00.25 Авторалли. Париж-Москва-Пекин.
00.40 Время.
01.00 Футбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Финляндия-Россия /до 02.55/.

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.
10.00 Бременские музыканты.
10.30 Телегазета.
10.35 Санта-Барбара.
11.25 Антракт.
11.30 Милицейская хроника.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 15 лет молодежному театру (до 13.15).

17.35 На спортивной орбите.
18.15 Байкал.
18.25 Курьер.
18.40 Коктейль.
Видеоканал "СПЕКТР".
18.55 Санитарный вестник.
19.20 Медицина — уникальные

РАДИО

Августын 14-нөө 20 болотор

4. Понедельник

Радиобозрение
текущей недели.
Радиожурнал "Земля родная".
Радиожурнал "Горячая пора".
Радиожурнал "Самая родная" (на бур. яз.)
07.00 Информационная программа.

08.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

09.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

10.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

11.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

13.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

14.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

16.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

17.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

19.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

20.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

22.10 Радиостудия "Биракан".
Программа - очерк о поэте - эвенке Гончикове: эвенкийского языка.

23.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

радио "ЮНЕСКО".
7.45 - 8.10 - "Гуламта" (на бур. яз.).
12.10 - 13.00 - Передача музыкальной редакции из фондов радио. "Заслуженный артист России Ц. Хоборков" (на бур. яз.).
19.22 - 19.52 - Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.).

16. Среда.

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45 - 7.00 Информационная программа.
7.22 "Шанс" - музыкальный выпуск программы "Встреча" с Н. Лхасарановой, участницей международного конкурса исполнителей эстрадной песни "Голос Азии-95".
7.45-8.10 Местное самоуправление: каким ему быть?

9.00 Вести.
9.25 Звезды говорят.
9.30 Ритмика.
9.45 Требуются, требуются...
9.50 Ключевой момент.
10.00 Бременские музыканты.
10.30 Телегазета.
10.35 Санта-Барбара.
11.25 Антракт.
11.30 Милицейская хроника.
11.40 Крестьянский вопрос.
12.00 Вести.
12.30 15 лет молодежному театру (до 13.15).

17.35 На спортивной орбите.
18.15 Байкал.
18.25 Курьер.
18.40 Коктейль.
Видеоканал "СПЕКТР".
18.55 Санитарный вестник.
19.20 Медицина — уникальные

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Худ. фильм "Мечта на задворках".
23.25 Театр моей памяти. Юрий Визбор.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Река Времени.
00.35 Сент-Экзюпери. Последнее задание. 1 с.

01.35 Экран криминальных сообщений (до 01.45).

02.30 Десятый международный телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни. Открытие конкурса и первый тур.

02.40 Время. /до 02.55/.

03.40 Время. /до 03.55/.

04.40 Время. /до 04.55/.

05.40 Время. /до 05.55/.

19.22 Республиканские известия (

ТЕЛЕВИДЕНИ

Бурятское телевидение.
 17.30 Фильм-сказка "Кашей Бессмертный"
 18.35 Панорама Бурятии.
 19.20 Курьер.
 19.35 Коктейль.
 19.50 Буряад орон.
 20.35 Криминальная хроника
 20.45 Унтаахай.

Россия.
 21.00 Вести.
 21.25 Подробности.
 21.35 Устами младенца.
 22.10 Санта-Барбара.
 К-2 представляет
 24.00 Вести.
 00.25 Автомиг.
 00.30 Музыкальный экспромт.
 00.50 Художественный фильм "Чужое лицо". (Япония)
 03.05 Река времени (до 03.10)

3 канал "Бурятия"
 17.00 Программа передач.

Россия
 17.05 Детские новости.
 17.20 Праздник каждый день.
 17.30 Кенгуру.
 17.50 Месяцеслов.
 18.00 Вести.
 18.05 Новая линия.
 18.20 Дисней по пятницам.
 19.15 Непопулярная тема.
 19.30 Горячая десятка.
 20.25 Новая линия.

Бурятия
 21.00 Мультфильм.
 21.20 ТВ-3
 21.30 Авоська.
 21.40 Юридическая азбука.
 21.55 Музыкальные встречи.
 22.30 Мелодрама "Наваждение"

19.СУББОТА
ОРТВ.
 8.30 Телеутро.
 9.45 Слово пастыря.
 10.00 Лего-го.
 10.50 Секреты моего лета.
 11.15 Мультфильм.
 11.25 Утренняя почта.
 12.00 Смак.
 12.15 Помоги себе сам.
 12.50 Сельский час.
 13.20 Бомонд.
 13.40 Художественный фильм "Женщина Бальзамина"
 15.25 Зеркало
 16.00 Новости.
 16.20 Преодоление.
 16.40 Театральный роман.
 17.25 В мире животных.
 18.05 Счастливый случай.
 19.00 Новости.
 19.20 Мультфильм
 19.30 Все любят цирк
 20.00 Художественный фильм "Начало"
 21.40 Спокойной ночи, малыши!
 22.00 Время.
 22.55 Бангкок Хилтон. 5 серия.
 23.45X Международный телевизионный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни. Закрытие конкурса.
 01.15 Время (до 01.35).

Россия
 9.00 Вести.
 9.20 Подробности.
 9.30 Звезды говорят.
 9.35 От "винта".
 9.50 Продленка.
 10.00 Мировая деревня.
 10.35 Русское бюро путешествий.
 11.20 Параллели.
 11.35 Соотечественники.
 12.20 Ключевой момент.
 12.30 Москва слезам не верит. 1 и 2 серии.
 15.30 Де-факто.
 15.45 Мегрэ путешествует. Часть 1-я.
 16.35 Тайны животных.
 17.30 Чемпионат Европы по водным видам спорта.

18.00 Аншлаги К.
 19.00 Вести.
 19.25 Проигранная победа.
 19.40 Золотая шпора.
 20.15 Игра по-крупному. 1 серия.
 21.55 Чемпионат России по футболу.
 01.00 Вести.
 01.25 Автомиг.
 01.30 Ночной разговор.
 01.35 Река времени. (до 01.50).

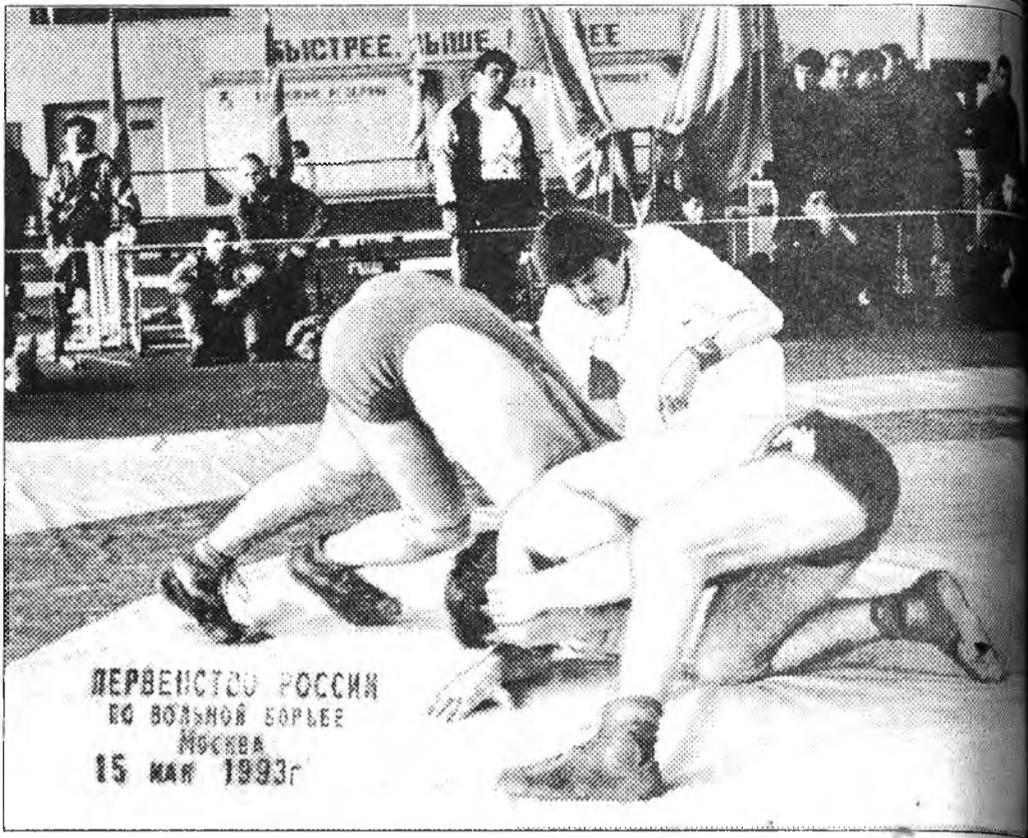
3 канал "Бурятия".
 18.00 Мультфильм.
 18.20 Голоног.
 19.00 На спортивной орбите.
 19.40 Кинокомедия "300 лет спустя".

20, ВОСКРЕСЕНЬЕ
ОРТВ.
 8.30 Телеутро.
 10.00 Новости.
 10.20 С утра пораньше.
 10.50 Мультфильм.
 11.10 Пока все дома.
 11.40 Хрустальный башмачок.
 12.30 Служу России.
 13.00 Всемирная география.
 13.50 Вся Россия.
 14.15 Международный фестиваль "Радуга".
 14.45 В эти дни.
 15.00 Очевидное и невероятное.
 15.40 Авторалли. Париж - Москва - Пекин.
 16.00 Новости.
 16.20 Променады в Мариинском.
 17.10 Клуб путешественников.
 18.05 Окно в Европу.
 18.35 Мультфильм.
 19.00 Новости.
 19.20 Смехоланорама.
 20.05 Один на один.
 20.25 Концерт.
 21.00 Сильвестр Сталлоне в триллере "Взлепти"
 23.00 Воскресенье.
 24.00 Бангкок Хилтон. 6 серия.
 00.50 Любовь с первого взгляда.
 01.25 Аторалли. Париж-Москва-Пекин.
 01.40 Время. (до 02.00).

Россия
 9.00 Вести.
 9.20 Звезды говорят.
 9.25 Первый дубль.
 9.40 Золотой ключик.
 9.55 Грош в квадрате.
 10.25 Доброе утро.
 10.55 Аты-баты.
 11.25 В мире авто и мотоспорта.
 11.55 Футбол без границ.
 12.40 Консолидация.
 12.45 Телевизионный театр России.
 14.45 Сигнальный экземпляр.
 14.55 Антракт.
 15.00 Вести.
 15.30 Не вырубить.
 15.45 Мегрэ путешествует. Часть 2-я.
 16.35 Веди.
 17.10 Чемпионат Европы по водным видам спорта.
 18.05 "На - настольгия".
 20.00 Волшебный мир Диснея.
 21.00 Вести.
 21.25 Автомиг.
 21.30 У Ксюши.
 22.05 Игра по-крупному. 2 и 3 серии.
 01.25 Джентельмен-шоу.
 01.55 Река времени.
 02.00 Ночной дилижанс.
 Развлекательная программа (до 02.40).

3 канал "Бурятия".
 18.00 Мультфильм.
 18.20 Факт.
 18.30 Авоська.
 18.40 Учение Будды.
 19.10 Филиппинский балет.
 20.00 Кинокомедия "Трам-тарарам или бухты-баракхты".

СПОРТ

ТОБШОХОНООР...

ЬУР ХАРБАЛГА. Залуушуудай дунда хур харбалгаар Россин түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсоондэ хаяхан Чебоксара хотодо дүүрэдэ. Оронойгоо түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсоондэ хабаадаһан манай республикын залуу харбагшад сооһоо хэдэн хүбүүд, басагаднай яһала һайн үрэ дунгуудыг харуулжа, Россин суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаһан байна. Улаан-Удын гуманитарна гимнази амжалтатайгаар дүүргэдэ, США-да жэл соо һуража ерлэн спортын мастер Зоригто Манханов хүбүүдэй дундаһаа хоёрдохи хуури эзэлжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаа. 65-дахи хургуулийн хурагша Сергей Менжиков болон соолой ба искусствын академийн олоутан Дарима Илюнова гэгшэд хүрэл медалийнуудта хүртэбэ. Тиигэжэ З. Манханов, С. Менжиков гэгшэд август һарын һүүл багта Лондондо үнгэргэгдэхэ Европын түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсоондэ хабаадаха зорилготойгоор һуралсал һорилго хэхээс Орел хото ошобо.

СПАРТАКИАДА. Бүхэроссин түмэр замшанай үдэртэ зорюулагдажа, Улаан-Удын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүүдэлмэришэдэй дунда спартакиада үнгэргэгдэбэ. Столой тешнис, шатар, волейбол, футбол, хүнгэн атлетикэ спартакиадын программада оруулагдаһан байгаа. Цехүүдэй суглуулагдамал команданууд

түгэсхэлэй мурьсоондэ гараба. Футболой мурьсоондэ илангага шапта тэмсэлдэ һонирхолтойгоор үнгэроо. Спортын ветеран Юрий Поздоровкин энэ талаар эхэ ажал ябуулаа. Локомотив хабсаргалгын цехэй суглуулагдамал команда вагон бүридүүлэгшэдтэй уулзахадаа, 4:0 тоотойгоор шүүжэ, түрүү хуури эзэлэбэ. Командын капитан Александр Сальников хүбүүдэ илалтада зоригжуулжа шадаһан байна. Локомотивай моорын болон вагон бүридүүлгын цехүүдэй спортсменүүд удаадахи хууринуудта гараба. Предприятияин спортын клубай түрүүлэгшэ Виктор Филатов илагшадта Хүндэлэлэй грамотануудыг, үнэтэ бэлэгүүдыг, мүнгэн шангуудыг барюулаха зуураа, мэргэжэлэйнгээ һайндэроор тэдэниг үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байха юм.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Марафной урилдаагаар Россин кубогта хүртэхын түлөө мурьсоондэ хаяхан Омск хотодо үнгэргэгдэбэ. Омско областиин "спортын хатанай" федерацияин шиидхэбэрээр үнгэргэгдэдэг заншалта урилдаангай хамтаруулагдаһан байгаа. Илажа гарагшда "Жигули" түхэлэй хүнгэн машина шагнал болгогдон, барюулагдаха ёһотой һэн. Тиимһөө урилдаанай харгы дээрэ шагга тэмсэл болобо. Манай ороной суглуулагдамал командын гэгшүүн, уласхоорондын классай спортын мастер Яков Толстик

(Кемерово) 42 километрэй зайе 2 час 14 минутта секунда соо гаталжа, туйлаад, хүнгэн машина шотагаа ошхохо хүндэдэ байха юм.

Манай республикын түлөөлэгшэд хабаадагшад сооһоо яһаа үрэдүнгүүдыг харуулаа. Буряад багшанарай институтын уласхоорондын классай мастер Сергей Федотов 1 час саг харуулжа, туйлаад хуурида гараба. Тиймхэн хэдэн жэлэй урда тогтоогдоһон республикын рекордыг шилэлэе. Улаан-Удын гарнизонной сэрэгтэй албаны Юрий Чижов тэрэһэй секундаар гаргажа, дөмбө хуури эзэлэе. Энэ урилдаагаар республикын рекордмен байһан Г. Тонин 18-дахи хуурида гараба.

Улаан-Уды хотын Олимп халаанай хүүгэдэй спортын тусхай 1-дэхи хуртуу хурагша, спортын мастер кандидат Дмитрий Каржанов жэлдэ яһала урагшатай мурьсоондэ, Дундуур урилдаагаар Россин түрүү эзэлхын түлөө Дзержинск хотодо үнгэргэгдэбэ мурьсоондэ тэрэ 800 метрэй зайнуудта урилдаан мүнгэн медаляар шагнадаг Удаань Владимир хуури болоһон бүхэроссин мурьсоондэ 1500 метрэй зайе 3 минутта секунда соо гаталжа туйлаһан байха юм. Мунда хүбүүмнай хүнгэн атлетикэ "Хани барисаан" уласхоорондын мурьсоондэ хабаадаха Бряньск хотын Б-М. ЖИГА

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
 РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИГОВ Б-М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. П. (редакторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., ПИШТАЕВ В. П. (хэблэлэй директор), РИШЧИПОВ С. Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЮВА Т. В.

Манай адрес:
 670000, Улаан-Удэ, Каландаришвиллийн үйлэс, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудалан хэмжээтэй, Индекс 50901. Хэлэг 4327. Хэблэлдэ тусаагдаһан саг 17.45.

Буряад Республикын республиканск типографида газетэ хэблэгдэ. Директорийн телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэдэ абланхай. Заказ №149.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариадай - 2-60-91, шийтгэл-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическэ - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлтой, эрдэмтэй болон һуриунуудай - 2-61-35 (даагшань), 2-57-63, олонийтын хүдэлмэрийн ба мэдээлэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректориүүдтэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76, X-корреспондентүүд: Агшекта - 3-42-19; Закаменекта - 30-61, Баргажанда - 91-6-40. "Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.